

บรรยากาศองค์การกับความพอใจในงานของพยาบาลโรงพยาบาลชุมชน :
จังหวัดในภาคตะวันออกของประเทศไทย
Organizational Climate and Nurses' Job Satisfaction :
A Study of the District Hospitals in the Eastern Region of Thailand

วิทยานิพนธ์

โดย

นางสาวสุธิดา รัตนวณิชย์พันธ์

เสนอต่อคณะพัฒนาสังคม สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์
เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาหลักสูตร
พัฒนบริหารศาสตรมหาบัณฑิต (พัฒนาสังคม)

พ.ศ. 2538

วิทยานิพนธ์ : บรรยายาสองด้การกับความพอใจในงานของพยาบาลโรงพยาบาลชุมชน :
จังหวัดในภาคตะวันออกเฉียงของประเทศไทย

(Organizational Climate and Nurses' Job Satisfaction :

A Study of the District Hospitals in the Eastern Region of Thailand)

โดย : นางสาวสุธิดา รัตนวานิชพันธ์

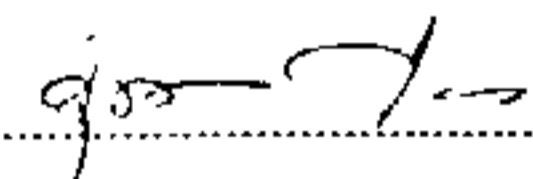
Miss Sutida Rattanavanichpan

นักศึกษาคณะพัฒนาสังคม รุ่นที่ 10 รหัส 520332003

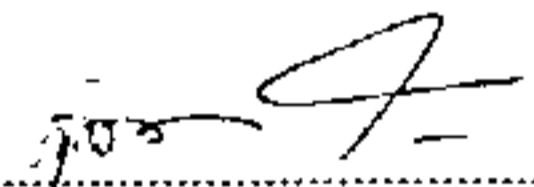
ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์และคณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ได้พิจารณาแล้วเห็นสมควร
รับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาหลักสูตรพัฒนบริหารศาสตรมหาบัณฑิต (พัฒนาสังคม) ได้

ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

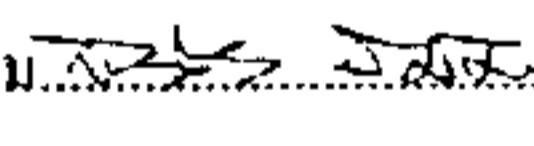
คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

ลงนาม..........ประธาน
(รศ.ดร.สุพรรณณี ไชยอำพร)

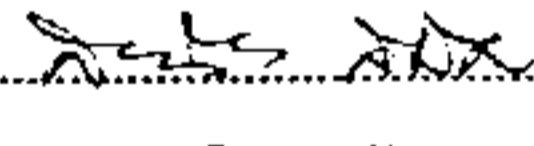
วันที่ 17 กุมภาพันธ์ 2537

ลงนาม..........ประธาน
(รศ.ดร.สุพรรณณี ไชยอำพร)

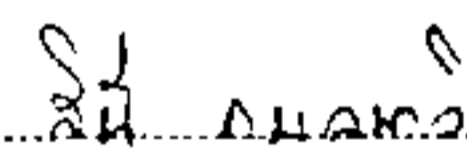
วันที่ 19 กันยายน 2537

ลงนาม..........ที่ปรึกษา
(ศ.ดร.สนิท สมักรการ)

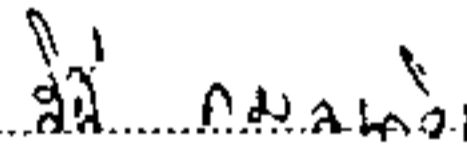
วันที่ 17 กุมภาพันธ์ 2537

ลงนาม..........กรรมการ
(ศ.ดร.สนิท สมักรการ)

วันที่ 19 กันยายน 2537

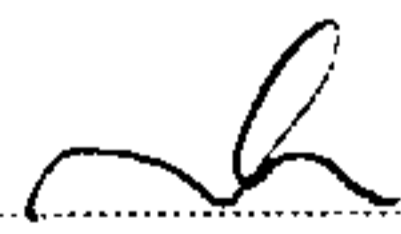
ลงนาม..........ที่ปรึกษา
(ผศ.สินี กมลนาวิน)

วันที่ 17 กุมภาพันธ์ 2537

ลงนาม..........กรรมการ
(ผศ.สินี กมลนาวิน)

วันที่ 19 กันยายน 2537

คณะพัฒนาสังคมอนุมัติให้รับวิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาหลักสูตร
พัฒนบริหารศาสตรมหาบัณฑิต (พัฒนาสังคม)

ลงนาม..........คณบดี
(นายสากล จริยวิทยานนท์)
วันที่ 7 กุมภาพันธ์ 2538

บทคัดย่อ

วิทยานิพนธ์ : บรรยากาศองค์การกับความพอใจในงานของพยาบาลโรงพยาบาลชุมชน :
จังหวัดในภาคตะวันออกเฉียงเหนือของประเทศไทย
โดย : นางสาวสุริดา รัตนวานิชย์พันธ์
ชื่อปริญญา : พัฒนบริหารศาสตรมหาบัณฑิต (พัฒนาสังคม)
วิชาเอก : การจัดการการพัฒนาสังคม
ปีการศึกษา : 2537

การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์ที่จะศึกษาบรรยากาศองค์การโรงพยาบาลชุมชน และความพอใจในงานของพยาบาลโรงพยาบาลชุมชน จังหวัดในภาคตะวันออกเฉียงเหนือของประเทศไทย โดยเปรียบเทียบความพอใจในงานตามตำแหน่งวิชาชีพ สถานภาพสมรส อายุ และประสบการณ์ในตำแหน่ง ตลอดจนศึกษาถึงความสัมพันธ์ระหว่างบรรยากาศองค์การโรงพยาบาลชุมชนกับความพอใจในงานของพยาบาล

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ เป็นพยาบาลวิชาชีพและพยาบาลเทคนิคที่ปฏิบัติงานในโรงพยาบาลชุมชน ของ 20 โรงพยาบาล จำนวน 299 คน เป็นพยาบาลวิชาชีพ จำนวน 183 คน และพยาบาลเทคนิค จำนวน 116 คน โดยวิธีการสุ่มตัวอย่างแบบหลายขั้นตอน เครื่องมือที่ใช้วิจัยครั้งนี้ คือแบบสอบถาม ซึ่งประกอบด้วยข้อคำถาม 3 ส่วน ส่วนแรก เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของพยาบาล ส่วนที่สอง เป็นแบบวัดบรรยากาศองค์การโรงพยาบาล ส่วนที่สาม เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับความพอใจในงาน โดยแบบวัดบรรยากาศองค์การโรงพยาบาลนั้นดัดแปลงมาจากแบบสอบถามบรรยากาศองค์การชื่อ Organizational Climate Descriptive Questionnaire (OCDQ) ของฮาลปีนและครอฟ ส่วนแบบสอบถามเกี่ยวกับความพอใจในงาน สร้างขึ้นโดยยึดหลักแนวคิดทฤษฎี ความพอใจของเฮอร์ซเบอร์กและดัดแปลงแบบสอบถามเกี่ยวกับความพอใจในงานของพยาบาลของอำพัน ไชยทองศรี ผลการศึกษาสรุปได้ดังนี้

1. โรงพยาบาลชุมชนขนาด 10 เตียง พบว่า บรรยากาศการทำงานเป็นบรรยากาศแบบปีติมากที่สุดร้อยละ 50.00 ส่วนโรงพยาบาลชุมชนขนาด 30 เตียง ส่วนใหญ่มีบรรยากาศแบบ

(2)

เปิด แบบอิสระ และแบบปิด เท่ากันคือ ร้อยละ 28.60 ในส่วนของโรงพยาบาลชุมชนขนาด 60 - 90 เตียง พบบรรยากาศแบบอิสระมากที่สุด คือ ร้อยละ 40.00

2. เกี่ยวกับความพอใจในงานของพยาบาลโดยทั่วไปมีความพอใจในงาน อยู่ในระดับปานกลาง และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านแล้วพบว่ามีความพอใจในฐานะตำแหน่งหน้าที่มากที่สุด

3. พยาบาลวิชาชีพและพยาบาลเทคนิคมีความพอใจในงานแตกต่างกัน ($P < .05$) โดยพยาบาลวิชาชีพมีความพอใจในงานสูงกว่า พยาบาลเทคนิค

4. พยาบาลที่เป็นโสดและพยาบาลที่สมรสแล้วมีความพอใจในงานแตกต่างกัน ($P < .05$) โดยพยาบาลที่สมรสแล้วมีความพอใจในงานสูงกว่า พยาบาลที่เป็นโสด

ABSTRACT

THESIS : Organizational Climate and Nurses' Job Satisfaction : A Study of the District Hospitals in the Eastern Region of Thailand

BY : Miss Sutida Rattanavanichpan

DEGREE : Master of Arts (Social Development)

MAJOR : Social Development Management

ACADEMIC YEAR : 1994

The purposes of this study are to investigate the organizational climate and the nurses' job satisfaction at the district hospitals in Eastern region, Thailand by comparing the satisfaction in professional position, marital status, age and experience and then to find out the relationship between the organizational climate in district hospitals and the nurses' job satisfaction.

183 professional nurses and 116 technical nurses (299 nurses) in 20 district hospitals were selected as samples by the multi-stage random sampling technique.

A questionnaire, comprising 3 main parts have been developed. Part I of the questionnaire is about the respondents' personal information. Part II is based on Halpin and Croft's OCDQ (Organizational Climate Descriptive Questionnaire) to collect data on organizational climate. The last part is prepared by the researcher based on Herzberg's satisfaction theory and Ampun Chaitongsri's questionnaire.

The results of the study are as follows :

1. The organizational climate of the 10 bed hospitals falls into the Closed Climate category (50.00 %). In 30 bed hospitals, the climate is found equally in the category of Opened, Autonomous, and Closed (28.60 %). However, for 30 - 60 bed hospitals, only the Autonomous climate is found .

(4)

2. The nurses' job satisfaction in general expresses at a moderate level regardless of hospitals sizes except the satisfaction of working position which can reach the highest level.

3. There is significant difference between professional nurses and technical nurses' job satisfaction ($p < .05$). Professional nurses are more satisfied with their jobs than technical nurses.

4. There is difference between job satisfaction of single and married nurses ($P < .05$). Married nurses are more satisfied with their jobs than the single nurses.

5. There is no difference of Job' satisfaction among nurses of various age groups.

6. There is no difference of nurses' job satisfactions in regard to nurses' working experience ($p > .05$).

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์เล่มนี้ สำเร็จได้ด้วยความกรุณาอย่างสูงสุดจาก รองศาสตราจารย์ ดร.สุพรรณิ ไชยอำพร ประธานกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ที่ได้ให้คำปรึกษา แนะนำ และตรวจแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ ด้วยความเอาใจใส่อย่างยิ่ง ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ขอกราบขอบพระคุณ ศาสตราจารย์ ดร.สนิท สัมภกรการ และ ผู้ช่วยศาสตราจารย์สินี กมลนาวิน กรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ที่กรุณาให้ข้อเสนอแนะอันเป็นประโยชน์ที่ช่วยให้วิทยานิพนธ์นี้สมบูรณ์ดียิ่งขึ้น

อีกทั้งขอขอบคุณ ว่าที่ร้อยตรีชาติชาย ศรีโพธิ์อ่อน ที่ได้ให้ความช่วยเหลือในการเก็บข้อมูลและให้กำลังใจเสมอมา ผู้วิจัยขอระลึกในความกรุณานี้ตลอดไป

น้ำใจ ไมตรีจิต และความเอื้ออาทรที่เพื่อนร่วมรุ่นและเพื่อนร่วมงาน มีให้ตลอดมา ผู้วิจัยขอน้อมรับไว้ด้วยความซาบซึ้งและขอบคุณยิ่ง

คุณค่าและประโยชน์อันพึงได้รับจากวิทยานิพนธ์เล่มนี้ ขอมอบบูชาแด่แม่ ผู้ไม่มีโอกาสอ่านได้เลยในชีวิต

สุธิดา รัตนวาณิชพันธ์

ธันวาคม 2537